

תקציר

תוכחת הנביא והחיבור הצפוני: שופטים ו 7-10 כמקרה מבחן להבנת תהליכי חיבור ועריכה בספר שופטים ובחיבור הדויטרונומיסטי

הגית שבתאי

היחידה בשופ' ו 7-10, המתארת נביא אלמוני המוכיח את ישראל על שלא שמעו בקול ה', מקפלת בתוכה שאלות על חיבור, התהוות ועריכה של ספרי נביאים ראשונים בכלל וספר שופטים בפרט. אופייה של היחידה כתוספת עריכה מוסכמת על רוב מוחלט של החוקרים, אך הדעות חלוקות בדבר זיהוי העורך והאסכולה שהוא נמנה עימה.

בחקר המקרא מקובל כבר למעלה מחצי מאה לשייך תוספות עריכה בספרי נביאים ראשונים לאסכולה הדויטרונומיסטית, ובכלל זה שופ' ו 7-10. פרסום קטע של מגילת ספר שופטים מקומראן בשנת 1989 (4QJudg^a) הסיט את הדיון בעיקר לתחום ביקורת הנוסח, אך לא שינה את הנטייה לשייך את היחידה לעורך דויטרונומיסטי (מאוחר), לצד הצעות לשייכו ליד פוסט-דויטרונומיסטית. במאמר זה המחברת מבקשת לחזור ולבחון את הטענות לשיוך הדויטרונומיסטי או הפוסט-דויטרונומיסטי של היחידה. היא מצביעה על נקודות החולשה של טענות אלה, ומציגה הצעה חלופית לשיוך היחידה דווקא למחבר קדם-דויטרונומיסטי. לדעתה היחידה שייכת לשכבת עריכה של חיבור צפוני המונח בבסיסם של ספר שופטים ושמ"א א-יב, ואשר השפיע הן על ספר דברים והן על האסכולה הדויטרונומיסטית.